

УДК 347.77:339.9:338.24:005.934

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1\(23\)-331-341](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1(23)-331-341)

Черкаський Андрій к.і.н., доцент, доцент кафедри Економічної безпеки, права та соціальних процесів Одеського національного технологічного університету, м. Одеса, <https://orcid.org/0000-0001-6227-3029>

Згадова Наталія к.е.н., доцент, завідувачка кафедрою Економічної безпеки, права та соціальних процесів Одеського національного технологічного університету, м. Одеса, [https:// orcid.org/0000-0003-4585-9620](https://orcid.org/0000-0003-4585-9620)

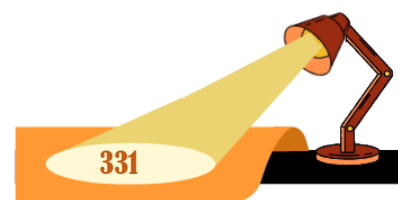
РОЗВИТОК РИНКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ

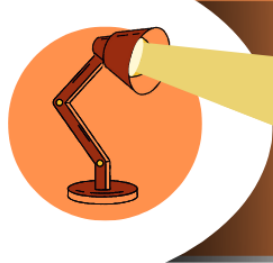
Анотація. У статті розглядаються основні особливості розвитку ринку інтелектуальної власності за умов глобалізації. Зазначено, що у суспільстві економіка знань стала ключовим чинником розвитку, і інтелектуальна власність грає тут значну роль. Розвиток інформаційних технологій та міжнародний обмін знаннями зумовили виникнення світового ринку інтелектуальної власності. Незважаючи на всі переваги, цей ринок також став об'єктом численних проблем та конфліктів.

Підкреслено, що ринок інтелектуальної власності на етапі розвитку світової економіки розвивається під величезною кількістю різних чинників, які також визначають її концептуальну інноваційність. Один із них – це прискорена діджиталізація суспільства та цифрова трансформація. Глобалізація володінням об'єктів ІВ, породжена розповсюдженням Інтернету, поставила під сумнів багато питань, що стосуються регулювання цих процесів. Відмічено, що необхідність комплексного вирішення завдань інформатизації у рамках розвитку електронної держави, глобального інформаційного суспільства та переходу до цифрової економіки нерозривно пов'язана із забезпеченням економічної та інформаційної безпеки, де, у свою чергу, різко зростає значення ризиків інтелектуальної власності та створення системи управління ними.

Вказано, що сучасний етап розвитку суспільства характеризується зростаючою роллю інформаційної сфери, що є сукупністю інформації, інформаційної інфраструктури, суб'єктів, які здійснюють збір, формування, поширення та використання інформації, а також системи регулювання громадських відносин, що виникають при цьому.

Зроблено висновок, що інтелектуальна власність (ІВ) має прямий та суттєвий зв'язок з економічною безпекою держави, виступаючи як ключовий

ресурс та фактор конкурентоспроможності в сучасній, заснованій на знаннях економіці та є невід'ємною функціональною складовою системи економічної безпеки держави, забезпечуючи збереження, розвиток та ефективно використання інтелектуального потенціалу країни.

Ключові слова: інтелектуальна власність, економічна безпека, глобалізація, цифрова трансформація, інформаційне суспільство, конкурентоспроможність.

Cherkasky Andriy Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Economic Security, Law and Social Processes, Odesa National Technological University, Odesa, <https://orcid.org/0000-0001-6227-3029>

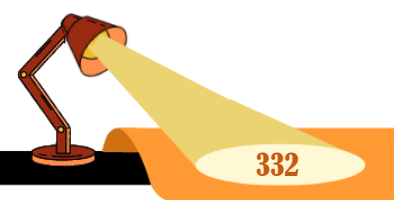
Zhadova Nataliya Ph.D., Associate Professor, Head of the Department of Economic Security, Law and Social Processes, Odesa National Technological University, Odesa, <https://orcid.org/0000-0003-4585-9620>

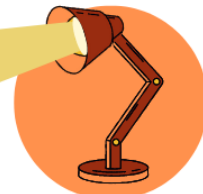
DEVELOPMENT OF THE INTELLECTUAL PROPERTY MARKET IN THE CONDITIONS OF GLOBALIZATION AND CHALLENGES TO ECONOMIC SECURITY

Abstract. The article examines the main features of the development of the intellectual property market in the conditions of globalization. It is noted that in society, the knowledge economy has become a key factor in development, and intellectual property plays a significant role here. The development of information technologies and international exchange of knowledge have led to the emergence of a global intellectual property market. Despite all the advantages, this market has also become the subject of numerous problems and conflicts.

It is emphasized that the intellectual property market at the stage of development of the world economy is developing under a huge number of different factors, which also determine its conceptual innovativeness. One of them is the accelerated digitalization of society and digital transformation. The globalization of ownership of IP objects, generated by the spread of the Internet, has called into question many issues related to the regulation of these processes. It is noted that the need for a comprehensive solution to the problems of informatization within the framework of the development of an electronic state, a global information society and the transition to a digital economy is inextricably linked with ensuring economic and information security, where, in turn, the importance of intellectual property risks and the creation of a system for managing them is sharply increasing.

It is indicated that the modern stage of development of society is characterized by the growing role of the information sphere, which is a set of information, information

infrastructure, entities that collect, form, disseminate and use information, as well as the system of regulation of public relations that arise in this process.

It is concluded that intellectual property (IP) has a direct and significant connection with the economic security of the state, acting as a key resource and factor of competitiveness in the modern, knowledge-based economy and is an integral functional component of the economic security system of the state, ensuring the preservation, development and effective use of the country's intellectual potential.

Keywords: intellectual property, economic security, globalization, digital transformation, information society, competitiveness.

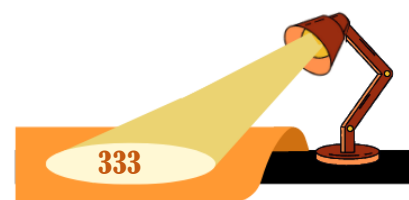
Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку людства з упевненістю можна охарактеризувати як період формування інформаційного суспільства на умовах глобалізаційного процесу. Невипадково як у міжнародних актах, так і в національному законодавстві ряду країн у 1990-ті роки стали вживатися терміни "цифрова епоха", "цифрова ера". Природно, розвиток інформаційного суспільства передбачає також необхідність удосконалення правових норм, як національних, так і міжнародних.

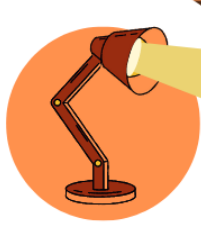
Інтелектуальна власність одна із найважливіших аспектів сучасної економіки: як із погляду теоретико-понятійного, так і з погляду регуляторного апарату, сформованого навколо цього явища. Незважаючи на це, воно продовжує розвиватися і донині, тому що в центрі даного поняття лежить ні що інше, як технологічний розвиток суспільства, що прискорюється з кожним роком дедалі більше. Поняття ринку інтелектуальної власності дуже тісно пов'язане з правовими аспектами діяльності: регулювання інтелектуальної власності – дуже складний і комплексний процес, що розвивається майже паралельно, з з незначним розривом від технологічної складової цього явища.

Розглядаючи народження нових технологій, інноваційних продуктів, бажання винахідників отримати речові права на інтелектуальну власність, важливо враховувати аспект збереження суверенітету держави як такої та забезпечення її безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що світовий ринок інтелектуальної власності характеризується складною структурою, правовими аспектами та неоднозначними економічними наслідками.

Так, Зайківський О.Б., Оністрат О.А. розглядають проблеми інтелектуальної власності, пов'язані зі сферою національної безпеки і оборони [4,5]. Степаненко О. та Романовський В. у своїх дослідженнях розглядають роль інтелектуальної власності в цифровій економіці [9,7]. Каплієнко К. А. аналізує сучасний стан ринку інтелектуальної власності в Україні [6]. Роботи Гордієнко С.Г. присвячені інноваційним аспектам інтелектуальної власності [1,2], Савченко О. та Дем'янюк О. розглядають управлінські механізми її забезпечення.

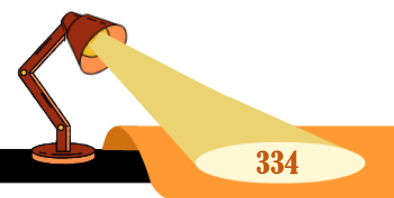

На жаль при великій кількості статей, присвячених правовим аспектам інтелектуальної власності, недостатньо, на наш погляд, висвітлені проблеми, пов'язані з економічною безпекою.

Мета статті – провести теоретичний аналіз особливостей розвитку ринку інтелектуальної власності в умовах глобалізації та показати його взаємозв'язок з економічною та інформаційною безпекою держав.

Виклад основного матеріалу. 21 століття та розвиток технологій подарували людству та закону про інтелектуальні права нову галузь розвитку. Інтернет практично стер межі між світовим та національним ринком інтелектуальних прав: будь-яке джерело національного інтелектуального твору при розміщенні у світовому павутинні відразу стає міжнародним. Це водночас і привілей для людей, які мають можливість користуватися культурними, науковими винаходами з усього світу, але водночас – це глобальна проблема, що визначає поточні тенденції розвитку законодавства. Диджиталізація міжнародної економіки та, зокрема, об'єктів інтелектуальної власності, завдає колосальної шкоди приватним та колективним виданням та авторам. Завдяки широкому доступу людей з усього світу продукти інтелектуальної власності стали дуже часто фігурувати в судових справах, пов'язаних з шахрайством і крадіжкою. У момент зародження інтернету стало вельми поширеним таке явище, як “піратство” – специфічний термін, пов'язаний з крадіжкою об'єктів інтелектуальної власності. Найбільші організації та корпорації нараховують багатомільйонні збитки, у зв'язку з цим явищем, збитки від дій “піратів” колосальні, проте зупинити його в поточній безмежно зростаючій системі, що має широкі прогалини безпеки, вкрай важко. Законодавство з кожним роком стає все серйознішим, проте це не може повною мірою зупинити дане явище через базисне явище, яке стоїть за всім: людський фактор і відсутність поваги до творців [3].

Різноманітні зображення, аудіо- та відео-твори стали вільно поширюватися в інтернеті, і поняття авторського права начебто зовсім не існувало. Люди перестали бачити будь-які межі, коли мова зайшла про безмежний доступ до ресурсів. Трохи згодом, коли почали поширюватися різні медіапроекти, відеохостинги, онлайн-кінотеатри, додатки для прослуховування музики, зросла популярність оплати, купівлі підписок, і це значно скоротило частку піратства, а культура використання офіційних дистриб'юторів витворів мистецтва значно зросла. Ще близько 5 років тому люди йшли на те, що фактично в закордонному праві було злочином, але належним чином не регулювалося ні національним правом, ні внутрішньою політикою корпорацій. Колосальна кількість прикладів, які увійшли до повсякденності кожного і які іноді доходили просто до абсурду. В цей час законодавство в рамках інтернету тільки почало розвиватися, через досить тривалий час. На початку 21 століття стали розростатися непередбачу-

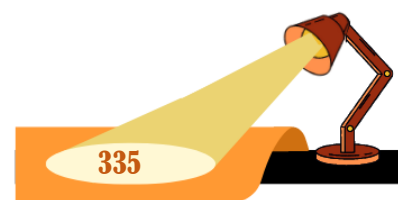

ваними масштабами так звані Торренти. Блокуватися вони стали лише в середині 10-х років 21 століття, проте навіть зараз до багатьох є доступ. Це багато в чому залежить від менталітету: наприклад, США та Європі культура авторського права набагато стійкіша: не платити за будь-які послуги просто вважається неправильним і зневажається в суспільстві, тоді як у нас піратські ресурси іноді поширюються навіть через офіційні джерела [7]. У зв'язку з цим у зарубіжних розвинених країнах створено набагато чутливіше законодавство щодо авторських прав, яке охоплює набагато більше аспектів та проявів порушень у рамках інтелектуальної власності.

Найбільш важливим аспектом розвитку інтелектуальної власності сьогодні став розвиток нейронних мереж та штучного інтелекту. Незважаючи на те, що цей інноваційний винахід з'явився і став широко поширюватися серед більшої частини населення лише трохи більше року тому, він уже серйозно охопив ринок інтелектуальної власності, а також похитнув деякі норми права. Досі не визначено норм регулювання творчості, створеного Штучним Інтелектом, адже по суті він акумулює всі знання, які в нього є, з інтернету, і видає перетворені дані. Крім того, Штучний Інтелект може використовувати без дозволу авторів їх твори, читати текст голосом відомих людей, що також ставить під серйозний удар те, в якому форматі розвиватимуться норми права у цій сфері. Поки що це дуже серйозне питання, яка відкрита до цього дня і яка все ще не знайшла однозначної відповіді у світовому співтоваристві.

Ринок інтелектуальної власності на етапі розвитку світової економіки розвивається під величезною кількістю різних чинників, які також визначають її концептуальну інноваційність. Один із них – це прискорена діджиталізація суспільства та цифрова трансформація [7]. Глобалізація володінням об'єктів ІВ, породжена розповсюдженням Інтернету, поставила під сумнів багато питань, що стосуються регулювання цих процесів. Із зародженням інтернету об'єкти інтелектуальної власності, особливо ті, що не мають матеріальної форми, стали поширюватися в необмеженому і буквально непереборному масштабі: відстежити і припинити кожну операцію з передачі об'єкта ІВ просто неможливо. Світовій спільноті, компаніям і творцям це не особливо і потрібно, у зв'язку з чим виникають нові формати взаємодії з прав інтелектуальної власності, які супроводжуються численними юридичними суперечками. Плюс до всього, сюди додаються вплив штучного інтелекту, який все ще не відрегульований: так, наприклад, патентне законодавство Об'єднаного Королівства передбачає, що творцем і, відповідно, приймаючою стороною у всіх суперечках і конфліктах може бути виключно “індивід”, у зв'язку з чим велика кількість суперечок закінчувалася результатом на користь. Проте, кількість справ зростає, як і кількість незадоволених авторів. Нещодавня новина, яка також формує розуміння того, в якому концептуальному ступорі зараз стоїть питання розвитку

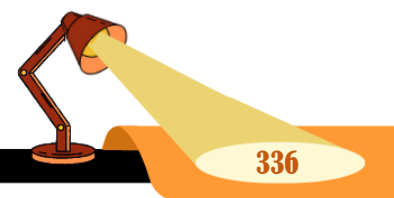
права інтелектуальної власності: китайська платформа TikTok, на якій люди розміщують відеоролики під різні аудіокомпозиції і найбільший американський музичний лейбл Universal не змогли домовитися про умови, на яких платформі буде надаватися доступ. Крім цього, під сумнів ставилися питання, пов'язані з використанням та розміщенням продуктів діяльності ШІ, створені на базі композицій артистів лейблу, а також суми відрахувань, які виплачуватимуть платформа авторам музичних композицій. У цю ситуацію у програші виявляються все: і лейбл, т.к. платформа є одним із інструментів, завдяки яким багато пісень потрапляють у чарти, і TikTok, оскільки він втрачає базу для створення роликів, а також звичайні користувачі та автори. Питання інтелектуальної власності в цьому середовищі ще зовсім не вивчені, через що виникають такі конфліктні ситуації. Таким чином, ми бачимо, що процеси, викликані цифровізацією, розповсюдженням мережі Інтернет та глобалізацією в цілому, мають сильний вплив на світовий ринок інтелектуальної власності: найближчим часом йому доведеться вирішити колосальну кількість питань, що стоять перед ним, що може також вплинути на подальший концептуальний розвиток [9].

У разі процесу трансформації сучасного суспільства до цифровізації виникають відповідні ризики для інтелектуальної власності різних рівнях цифрової економіки

Розвиток інформатизації всіх сфер суспільства та відповідного переходу до цифрової економіки передбачає активне використання інформаційних платформ та систем, в основі яких використовуються результати інтелектуальної діяльності, таких як об'єкти авторського права, суміжних прав та ноу-хау. Необхідність комплексного вирішення завдань інформатизації у рамках розвитку електронної держави, глобального інформаційного суспільства та переходу до цифрової економіки нерозривно пов'язана із забезпеченням економічної та інформаційної безпеки, де, у свою чергу, різко зростає значення ризиків інтелектуальної власності та створення системи управління ними [1].

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується зростаючою роллю інформаційної сфери, що є сукупністю інформації, інформаційної інфраструктури, суб'єктів, здійснюють збір, формування, поширення та використання інформації, а також системи регулювання громадських відносин, що виникають при цьому.

Єдиний інформаційний простір є, з одного боку, важливою обов'язковою ознакою та передумовою успішного формування інформаційного суспільства, необхідною умовою входження у світове інформаційне співтовариство, глобалізації суспільних відносин, з іншого боку — постає як системоутворююча ознака сучасної держави, як головна умова збереження інформаційного суверенітету. Інформаційна сфера активно впливає на стан політичної, економічної, оборонної та інших складових безпеки країни. Національна безпека істотно

залежить від забезпечення інформаційної безпеки, і під час зростання науково-технічного прогресу ця залежність зростатиме.

Словосполучення "інформаційна безпека" у різних контекстах може мати різний зміст. Термін "інформаційна безпека" використовується у широкому значенні. Під інформаційною безпекою розуміється стан захищеності інтересів в інформаційній сфері, що визначається сукупністю збалансованих інтересів особи, суспільства та держави.

Інтереси особи в інформаційній сфері полягають у реалізації конституційних прав людини та громадянина:

- на доступ до інформації,
- на використання інформації на користь здійснення не забороненої законом діяльності, фізичного, духовного та інтелектуального розвитку,
- захисту інформації, що забезпечує особисту безпеку.

Інтереси суспільства в інформаційній сфері:

- у забезпеченні інтересів особистості у цій сфері,
- зміцнення демократії,
- створення правової соціальної держави,
- досягненні та підтримці суспільної згоди.

Інтереси держави в інформаційній сфері:

- у створенні умов для гармонійного розвитку інформаційної інфраструктури,
- у реалізації конституційних прав і свобод людини та громадянина в галузі отримання інформації та користування нею з метою забезпечення непорушності конституційного ладу, суверенітету та територіальної цілісності, політичної, економічної та соціальної стабільності,
- у безумовному забезпеченні законності та правопорядку,
- у розвитку рівноправного та взаємовигідного міжнародного співробітництва [6].

Враховуючи пріоритети національної безпеки необхідні як зміни та доповнення до прийнятих законів, і комплексне врегулювання існуючих проблем з урахуванням те, що у відносинах беруть участь кілька груп суб'єктів: правовласники виняткових прав на результати інтелектуальної власності в інформаційних технологіях, власники інформаційних ресурсів і власники технічних засобів у інформаційних системах, мають різний статус. Як правило, ступінь організованості соціальних систем прямо пропорційна рівню їх саморегулювання [4,5]. У зв'язку з цим, для забезпечення одноманітності у підходах при зближенні національних систем можна виділити три рівні та, відповідні їм, основні способи та механізми регулювання:

- перший рівень – з високим рівнем саморегулювання: професійні спільноти та відповідні кодекси поведінки;

-другий рівень – із середнім рівнем саморегулювання: можливість використання потенціалів як національного, так і міждержавного законодавства;
- третій рівень – з низьким рівнем саморегулювання: переважають у регулюванні національні нормативні правові акти.

Процес формування глобальної системи, що регулює та контролює ІВ, ще далекий від повного завершення. Але ряд механізмів у цій галузі вже створено. Зокрема, зараз діє Сінгапурський договір про закони щодо товарних знаків, що гармонізує їх регулювання реєстрації у різних країнах, у тому числі з урахуванням інформаційно-комунікаційних технологій. У ряді країн інтернет-провайдери зобов'язані повідомляти передплатників, коли їх обліковий запис використовується для розповсюдження контенту, що порушує закон, і попереджати їх про наслідки. Для захисту активів від неправомірного використання та розкрадання в умовах глобального інформаційного обміну у 2016 році вдосконалено законодавство про комерційну таємницю: у Європейському Союзі – директива «Trade Secrets Directive», у США – закон про охорону комерційної таємниці. Зростає кількість країн, що засновують спеціалізовані суди та інші інстанції для вирішення спорів щодо інтелектуальної власності. Існує також система глобальних інструментів перевірки інформації, що дозволяє запобігти порушенню прав ІВ – система пошуку зареєстрованих торгових марок через інтернет «TMclass» та база даних за брендами ВОІВ. Крім цього, створені компанії, які займаються підтвердженням авторства за допомогою блокчейн: "Ascribe", "Bitproof", "Blockai", "Stampery" та ін.

Інтелектуальна власність (ІВ) має прямий та суттєвий зв'язок з економічною безпекою держави, виступаючи як ключовий ресурс та фактор конкурентоспроможності в сучасній, заснованій на знаннях економіці.

Роль інтелектуальної власності в економічній безпеці:

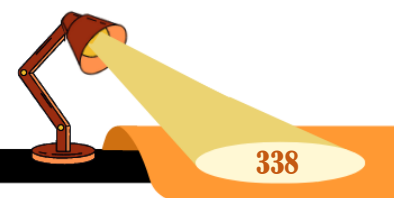
1. Ефективне створення, охорона та використання ІВ (патентів, товарних знаків, ноу-хау, авторських прав) зміцнює економічну безпеку за кількома напрямками:

- Інноваційний розвиток та конкурентоспроможність
- Стимулювання інновацій: Надійна система охорони ІВ заохочує інвестиції в наукові дослідження та розробки (НДДКР), оскільки гарантує авторам та інвесторам можливість отримувати дохід від своїх творінь. Інновації є двигуном економічного зростання та дозволяють державі підтримувати технологічне лідерство.

- Національна конкурентоспроможність: Володіння унікальними технологіями та сильними брендами (товарами, що охороняються) дає національним компаніям конкурентну перевагу на світовому ринку, що критично важливо для забезпечення стабільності економіки країни.

2. Залучення інвестицій та капіталізація

- Інвестиційна привабливість: Чіткі та захищені права на ІС полегшують залучення як внутрішніх, так і іноземних інвестицій.

- Нематеріальні активи: ІС є нематеріальним активом, який може становити значну частину вартості компанії та національного багатства. Ефективне залучення цих активів до господарського обороту (через ліцензування, франчайзинг) збільшує ВВП та зміцнює фінансову стійкість.

3. Захист від загроз

- Протидія контрафакту та піратству: Порушення прав ІВ (виробництво підробок, неліцензійне використання технологій) завдає прямої економічної шкоди національним виробникам, призводить до втрати податкових надходжень та підриває довіру споживачів. Ефективний захист ІВ є критичним елементом протидії "нецивілізованому" ринку.

- Технологічний суверенітет: Недостатній захист ІС або залежність від імпортованих технологій може створювати загрози технологічній та, як наслідок, економічній безпеці. Розвиток та охорона власної ІВ – це шлях до технологічного суверенітету.

Таким чином, інтелектуальна безпека є невід'ємною функціональною складовою системи економічної безпеки держави, забезпечуючи збереження, розвиток та ефективне використання інтелектуального потенціалу країни.

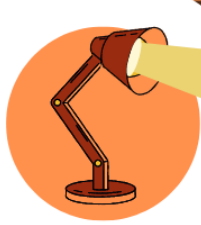
Висновки. Поняття інтелектуальної власності за останні 100 років набуло колосального впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Воно обростає великою кількістю можливостей, але, водночас проблем і викликів, пов'язаних з новими технологіями у сфері поширення та використання об'єктів інтелектуальної власності. Маючи широкий правовий аспект, воно, ймовірно, є одним з найбільш динамічних і гнучких понять у світовій економіці з точки зору розвитку, адже воно безпосередньо пов'язане з розвитком технологій, сфера впливу яких зростає божевільними темпами. Завдяки цьому світовий ринок має велику кількість шляхів розвитку, які формуються та визначаються на поточному етапі економічного розвитку. Охоплюючи безліч сфер нашого життя, це явище розвивається і формує свій понятійний апарат.

Народження все нових та нових об'єктів інтелектуальної власності істотно трансформує економічні відносини на всіх рівнях, знижує потреби ринку праці в компетенціях фахівців та людській праці. Диджиталізація дозволила працювати віддалено онлайн, технології блокчейну та біткоїну загрожують змінити фінансову систему суспільства, утворюючи віртуальну мережу прямого обміну фінансами. А адитивні технології та штучний інтелект знижують потребу присутності людини як суб'єкта управління всіма процесами в соціумі, формуючи соціальні пласти, що живуть у віртуальному просторі більше, ніж у реальному світі.

Література:

1. Гордієнко С. Г. Інтелектуальна власність як складова безпеки держави// Управління проектами. Інтелектуальна власність як складова системи забезпечення національної безпеки: збірн. матер. III Міжн. наук.-практ. конф. «Інтернет-міст КИЇВ–ДНІПРО», Управління проектами Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності, 18 березн. 2021 р. Київ ; Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності НАПрН України. К. : Інтерсервіс, 2021. 154 с., С. 53-59.

2. Гордієнко С. Г. Інновації та інтелектуальна власність в Україні // Управління проєктами. Ефективне використання результатів наукових досліджень та об'єктів інтелектуальної власності: збірник наукових праць за матеріалами II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (10 квітня 2020 р.). НМетАУ, УКРNET, НДІВ НАПрН України, Дніпро: Юрсервіс, 2020. 381 с., С. 43–48.

3. Гіжевський В. К. Контрафакція і піратство як правова проблема: шляхи вирішення / В. К. Гіжевський, І. С. Коновал // Правничий вісник Університету "КРОК". - 2017. - Вип. 26. - С. 140-144.

4. Зайківський О. Б., Оністрат О. А. Щодо об'єктів права інтелектуальної власності, які можуть належати до сфери національної безпеки і оборони. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 2. С. 46–58.

5. Зайківський О.Б., Оністрат О.А., Алгоритм та критерії відбору винаходів до сфери національної безпеки і оборони. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2019. № 5. С. 44–52.

6. Каплієнко, К. А. Сучасний стан ринку інтелектуальної власності в Україні: аналіз та перспективи розвитку // Економіка та суспільство. — 2023. — № 52

7. Романовський, В. В. Зарубіжний досвід захисту інтелектуальної власності в умовах цифровізації // Економічна безпека підприємництва в Україні. — Київ: КНТЕУ, 2020. С. 250-264.

8. Савченко, О., Дем'янюк, О. Інтелектуальна власність України, управлінські механізми її забезпечення // *Via Economica*. — 2024. — № 4. — С. 171–176..

9. Степаненко О. Інтелектуальна власність як економічна категорія та її роль у цифровій економіці // Цифрова економіка та економічна безпека. — 2025.

10. Янковська, Л. А., Гулик, А. Б., Ліс, Ю. І., Запотічний, В. В., Максимів, В. І., Петрик, С. В. Інтелектуальна безпека як складова економічної безпеки держави // Академічні візії. — 2023. — № 28. — С. 132-140.

References:

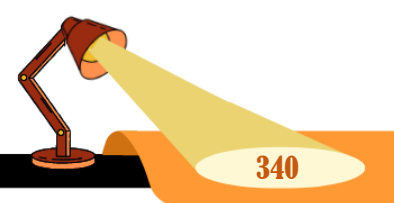
1. Hordiienko S. H. (2021). Intelektualna vlasnist yak skladova bezpeky derzhavy [Intellectual property as a component of state security] // *Upravlinnia proektamy. Intelektualna vlasnist yak skladova systemy zabezpechennia natsionalnoi bezpeky: zbirn. mater. III Mizhn. nauk.-prakt. konf. «Internet-mist KYIV–DNIPRO», Upravlinnia proektamy Efektyvne vykorystannia rezultativ naukovykh doslidzhen ta obiektiv intelektualnoi vlasnosti*, 18 berezn. 2021 r. Kyiv ; Naukovodoslidnyi instytut intelektualnoi vlasnosti NAPrN Ukrainy. K. : Interservis, 53-59. [in Ukrainian]

2. Hordiienko S. H. (2020). Innovatsii ta intelektualna vlasnist v Ukraini [Innovation and intellectual property in Ukraine] // *Upravlinnia proektamy. Efektyvne vykorystannia rezultativ naukovykh doslidzhen ta obiektiv intelektualnoi vlasnosti: zbirnyk naukovykh prats za materialamy II Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii (10 kvitnia 2020 r.)*. NMetAU, UKRNET, NDIV NAPrN Ukrainy, Dnipro: Yurservis, 43–48. [in Ukrainian].

3. Hizhevskiy V. K. (2017). Kontrafaktsiia i piratstvo yak pravova problema: shliakhy vyrishennia [Counterfeiting and piracy as a legal problem: ways to solve it]. *Pravnychyi visnyk Universytetu "KROK"*, 26, 140-144.

4. Zaikivskiy O. B., & Onistrat O. A. [2019]. Shchodo obiektiv prava intelektualnoi vlasnosti, yaki mozhut nalezhaty do sfery natsionalnoi bezpeky i oborony [Regarding objects of intellectual property law that may belong to the sphere of national security and defense]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*, 2, 46–58.

5. Zaikivskiy O. B., & Onistrat O. A. [2019]. Alhorytm ta kryterii vidboru vynakhodiv do sfery natsionalnoi bezpeky i oborony. [Algorithm and criteria for selecting inventions for the sphere of national security and defense]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*, 5, 44–52.

6. Kapliienko, K. A. [2023]. Suchasnyi stan rynku intelektualnoi vlasnosti v Ukraini: analiz ta perspektyvy rozvytku [Current state of the intellectual property market in Ukraine: analysis and development prospects]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 52.

7. Romanovskiy, V. V. [2020]. Zarubizhnyi dosvid zakhystu intelektualnoi vlasnosti v umovakh tsyfrovizatsii [Foreign experience in protecting intellectual property in the context of digitalization]. *Ekonomichna bezpeka pidpriemnytstva v Ukraini*. — Kyiv: KNTEU, 250-264.

8. Savchenko, O., Demianiuk, O. [2024]. Intelektualna vlasnist Ukrainy, upravlinski mekhanizmy yii zabezpechennia [Intellectual property of Ukraine, administrative mechanisms for its provision]. *Via Economica*, 4, 171–176.

9. Stepanenko O. [2025]. Intelektualna vlasnist yak ekonomichna katehoriia ta yii rol u tsyfrovii ekonomitsi [Intellectual property as an economic category and its role in the digital economy]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*.

10. Iankovska, L. A., Hulyk, A. B., Lis, Yu. I., Zapotichnyi, V. V., Maksymiv, V. I., Petryk, S. V. [2023]. Intelektualna bezpeka yak skladova ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Intellectual security as a component of the economic security of the state]. *Akademichni vizii*, 28, 132-140.

